Linnéuniversitetet
Kalmar Växjö

Dnr: 2015/2992-3.1.2

Kursplan

Nämnden för lärarutbildning

Institutionen för didaktik och lärares praktik

1FL008 Förskolebarns läsande och skrivande, 7,5 högskolepoäng
Pre-school Children's Reading and Writing, 7.5 credits

Ämnesgrupp
Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå
Grundnivå

Fördjupning
G1N

Fastställande
Fastställd 2012-02-06
Senast reviderad 2015-10-05 av Fakulteten för samhällsvetenskap. Ny strukturplan gäller för förskollärarprogrammet. Kursen 1FL008 har en ny placering och de förkunskaper som anges i kursplanen blir därmed inaktuella:

Fördjupningsnivå ändrad från G1F till G1N och förkunskaperna är anpassade till detta (endast grundläggande behörighet samt Engelska A och Samhällskunskap A).
Kursplanen gäller från och med vårterminen 2016

Förkunskaper
Grundläggande behörighet samt Engelska A, Samhällskunskap A

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för aktuella teorier och forskning om barns skriv- och läsinlärning i förskolan
- redogöra för samt problematisera teorier och metoder som kan stimulera barns nyfikenhet och begynnande skriftspråksutveckling
- identifiera och beskriva tidiga pedagogiska insatser för att främja barns skrivande och läsande
- redogöra för och förhålla sig till uppdraget att arbeta utifrån ett helhetsperspektiv på lek, lärande och omsorg i relation till barns skrivande och läsande
- redogöra för berättandets, lyssnandets och samtalets betydelse för barns skriftspråkutveckling
- genomföra barnintervjuer kring barns uppfattningar av att skriva och läsa
- analysera och redovisa empiriskt material och förhålla sig till forskningsetiska principer

Innehåll

Kursen behandlar teorier och aktuell forskning om barns skriv- och läsutveckling i relation till förskolans uppdrag, där utgångspunkten är ett helhetsperspektiv på lek,

lärande och omsorg. Teorier och aktuell forskning diskuteras utifrån ett kritiskt förhållningssätt. Stor vikt läggs vid att visa på hur barns nyfikenhet och intresse kan stimuleras och utmanas i förskolans verksamhet i syfte att uppmuntra barns skrivande och läsande. Olika kommunikationsformer såsom bild, musik och digitala medier belyses som både innehåll och metod i förskolan för att främja barns skriv och läsarbete. Innehållet i kursen betonar vikten av att utgå från för barnet meningsfulla sammanhang såsom berättandets, lyssnandets och samtalets betydelse för barns tidiga skriftspråksutveckling. I kursen berörs också barns flerspråkighet i relation till tidigt skrivande och läsande.

Professionsbas och professionell progression
Den studerande fortsätter, i förhållande till tidigare genomförda kurser, att utveckla sin professionsbas genom att beskriva pedagogisk verksamhet utifrån centrala begrepp. I kursen reflekteras och diskuteras vad det innebär att vara en skriftspråkande förebild i föskolan. Den studerande ska kunna välja innehåll och passande skriftspråkliga aktiviteter i relation till barn och barngrupp utifrån både barnperspektiv och barns perspektiv.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression
I kursen får den studerande diskutera forskning och litteratur med relevans för området. För att kunna samla, sammanställa och göra analyser av empiri genomför den studerande barnintervjuer som vetenskaplig metod. Det akademiska skrivandet tränas i kursen i samband med produktion av texter. Det innebär att sakligt och korrekt kunna redovisa och kommentera vetenskapliga texter utifrån ett kritiskt förhållningssätt.

Fältstudier
För att förstärka kopplingen till utbildningens verksamhetsförlagda del genomförs fältstudier. Föreliggande kurs innefattar fältstudier med tonvikt på barnintervjuer. Barnintervjuerna dokumenteras, analyseras och redovisas i seminarier.

Undervisningsformer
Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, studiegruppsarbeten och fältstudier. Studenternas uppgifter genomförs såväl individuellt som i grupp. Undervisningen bedrivs också i form av laborationer med datorn som pedagogiskt medium vid tidigt läsande och skrivande.

Examination
Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.
För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda.

Examination sker i varierande former såsom muntlig och skriftlig framställning, gestaltning samt aktivt deltagande vid seminarier. Närmare specificering av examinationsformer och betygskriterier framträder i studiehandledning.
Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts.

Omtentamen erbjuds inom 6 veckor efter ordinarie tentamenstillfälle inom ramen för ordinarie terminstid.

Kursvärdering
Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna och redovisas för aktuellt institutionsorgan och programråd.

Övrigt
Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den studerande.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Björklund, Elisabeth (2008). *Att erövra litteracitet: små barns kommunikativa möten*

Björklund, Elisabeth (2008). *Att erövra interaktet: Små barns kommunikativa möten* med berättande, bilder, text och tecken i förskolan. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, (150 s. av 277). ISBN 97891734663
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/.../1/gupea_2077_18674_

Dahlgren, Gösta, Gustafsson, Karin, Mellgren, Elisabeth & Olsson, Lars-Erik (red.) (2013). *Barn upptäcker skriftspråket*. 4., rev. uppl. Stockholm: Liber, (237 s) ISBN 9789147106554

Fridolfsson, Inger (2008). *Grunderna i läs och skrivinlärning*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur, (Valda delar, ca 100 s. av 284). ISBN 9789144008912

Hagtvet, Bente Eriksen (2006). *Språkstimulering. Del 2: Aktiviteter och åtgärder i förskoleåldern*. Västerås: Natur och Kultur, (s. 79 – 265) ISBN 91-27-72281-3

Magnusson, Maria (2013). *Skylta med kunskap. En studie av hur barn urskiljer grafiska symboler i hem och förskola*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, (100 s. av 187s). http://hdl.handle.net/2077/34190

Norling, Martina. (2013). Preeschool staff's view of emergent literacy approaches in Swedish preschools. *Early Child Development and Care*, (s. 17). doi.10.1080/03004430.2013.800511

Siraj-Blatchford, Iram. (2010). A focus on pedagogy. Case studies of effective practice. I Sylva, Kathy, Melhuish, Edward, Sammons, Pam, Siraj-Blatchford, Iram & Taggart, Brenda (Red). *Early childhood matters: Evidence from the Effective Pre-school and Primary Education project*. London: Routledge. (s.15).

Skolverket (2013). Flera språk i förskolan. (s. 84)
http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/sprak/flersprakighet

Aktuella styrdokument
Kompendier tillkommer
Rapporter och vetenskapliga artiklar.

Referenslitteratur

Ackesjö, Helena. (2010a). *Läraridentiteter i förskoleklass. Berättelser från ett gränsland.*
Licentiatstudie. Göteborg: Göteborgs universitet, (s.7 – 10, s.68 – 86).
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/22357/1/gupea_2077_22357_1.pdf

Hagtvet, Bente Eriksen (2002). *Skriftspråksutveckling genom lek: hur skriftspråket* kan stimuleras i förskoleåldern. 1. uppl. Stockholm: Natur och kultur, (158 s). ISBN 9127722937

Fast, Carina (2011). *Att läsa och skriva i förskolan*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur, (271 s.). ISBN 9789144068596

Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj (2003). *Det lekande lärande* barnet. 1. uppl. Stockholm : Liber, (239 s). ISBN 9147052058

Riddersporre, Bim & Persson, Sven (red.) (2010). *Utbildningsvetenskap för* förskolan. Stockholm: Natur & Kultur, (kap 5 och 6; 38 s). ISBN 9789127121119

Sandvik, Margareth & Spurkland, Marit (2011). *Språkstimulera och dokumentera i* den flerspråkiga förskolan. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur, (kap 4, 5 och 6; 63 s). ISBN 9789144067490